Susan dilsiz şeytan mıdır?

Osman Bey: “Bazen susmak konuşmaktan iyidir. Ancak, ‘haksızlık karşısında susan dilsiz şeytan olur’ durumuna düşülmüş olmaz mı?”

SUSMAK VE KONUŞMAK

Susmaktan kastımız zalime karşı, haksızlığa karşı susmak değildir. Ancak zalime karşı da olsa, haksıza karşı da olsa bir konuşma adabı ve erkânı elbette vardır. Bu ayrı meseledir.

Bizim asıl üstünde durduğumuz husus, kendi mahrem alanımızda, mefkûresi büyük şahs-ı manevimizi incitecek ifşalar yapmaktan uzak durmaktır. Su-i zan ihtiva eden veya su-i zanna sebep olacak yorumlarda bulunmaktan kaçınmaktır. Güzel ve nazik dilimizi su-i tevilde kullanmaktan sakınmaktır. Dünyanın en nezih camiasına karşı hüsn-ü zannı elden bırakmamaktır. Bir mesele varsa, aktarıcılardan değil, doğrudan birinci şahıstan dinleyip tahkik etmektir. Birinci şahısla aramıza mesafe koymaktan kaçınmaktır. Kusurları ifşa etmekten sakınmaktır. Eleştiri kanalını muhkem bir meslekmiş gibi sürekli kullanmaktan kaçınmaktır. Mumla hata aramaktan vazgeçmektir. Yapıcı olmaktan içtinap etmemektir.

Yoksa susmaktır.

Kahraman yürekli ulu çınarın dallarının konuşma ahengi bir başkadır. O ahenk, içinde zalim barındırmaz. O ahengin birbirine karşı susması edeptir, dilsiz şeytanlık değildir. Konuşması nezakettir.

BİR EL DİĞER ELE REKABET ETMEZ

Meşhur sözdür; meyveli ağaç taşlanır. Ulu çınarlara taş atan çok olur. Belini yıkmak isteyen, elini bükmek isteyen çok olur.

Ama bu koca çınar bunlara eyvallah etmez. Taş atana gül atar. Laf atanın seviyesine inmez. Amelinde rıza-i İlahiyi arar. Eğer O razı olursa, bütün dünya küsse ehemmiyet vermez. Eğer O kabul etse, bütün halk reddetse üzülmez. O razı olduktan ve kabul ettikten sonra isterse ve hikmeti iktiza ederse, halklara da kabul ettireceğini bilir ve buna kanaat eder. Onun için bu hizmette yalnız Cenab-ı Hakkın rızasını esas maksat yapar.1

Bu ulu çınarın hiçbir dalı, diğer serdengeçti dallardan hiç birini yıkıcı manada tenkit etmez. Bir eli diğer eline rekabet etmez. Bir gözü bir gözünü yok saymaz. Dili kulağına itiraz etmez. Kalp ruhun ayıbını görmez. Bilakis her biri diğerinin noksan bıraktığı şeyi ikmal eder, eksiğini tamamlar, ayıbını örter, vazifesine yardım eder.

Çünkü ulu çınarın dalları kendilerini hizmetkâr bilirler, ama hatasız bilmezler. Çünkü onlar kendilerini melek bilmezler. Güzelliği de buradadır. Böyle iddiaları da olmaz. Çünkü onlar beşer olarak hadlerini bilirler. Ama sadakatleri vardır. Metanetleri vardır. Meslek ve meşreplerine salâbetleri vardır. Onlar savrulmazlar. Onları rüzgâr değil, kasırga gelse, Allah'ın izniyle deviremez. Onlar dik duruşlu, açık yürekli, nazik ve müspet insanlardır.

FABRİKANIN ÇARKLARINDA TAHAKKÜM OLMAZ

Onlar, hizmet fabrikasının çarklarıdırlar. Çarklar, birbirinin önüne geçmezler. Birbirinin hizmet şevklerini kırıp atalete uğratmazlar.2 Birbirine hasımca davranmazlar. Kardeş olduklarını, kardeş kalacaklarını, kardeşlik hukukunun mahşere dek, Cennete dek ve ebedü'l-abad yolunda devam edip gideceğini unutmazlar.

Kardeşlerinin hatasını hatası, sevabını sevabı, şerefini şerefi, onurunu onuru, hizmetini hizmeti sayarlar. Aralarına ayrılık gayrılık girmez. Mübayenet girmez. Kem söz girmez. Çiğ laf girmez. Onlar sıkı duruşludurlar. İşi fitne ve fesat olanlar, onlarda yiyecek ekmek bulamaz. Konuştuklarında hakkı konuşurlar. Kendi şahsî görüşlerini, şahs-ı manevinin görüşüne feda ederler. Onlar ulu çınarın omurgası olmaktan, efradından olmaktan şeref duyarlar. Başka şeref aramazlar. Mahşerde de bu şeref onların yüz akı olur. Onlar kavga insanı değil, barış insanıdırlar.

Şeytan onlarla çok uğraşır. Hatta onlara kurmaylarını gönderir. Çünkü onların dâvâları büyüktür. Hülyaları büyüktür. Gayretleri büyüktür. Tesanütleri büyüktür. Bu nedenle onlar da kendilerini sarsıntıdan kurtaramazlar. Çünkü onlar da imtihandadırlar.

Fakat onlar, birbirlerine fenafi'l-ihvan düsturuyla bağlı olmakla kazanmışlardır. Onlar birbirinde fani olmuşlardır. Kendi hissiyat-ı nefsaniyesini unutmak, kardeşlerinin meziyetleriyle ve hissiyatlarıyla fikren yaşamak onlara şeref olarak kifayet etmiştir. Çünkü onlar uhuvvet insanıdırlar.3

Dipnotlar:
1- Lem'alar, s. 275
2- Lem'alar, s. 276

3 -Lem’alar, s. 278.